

כיצד פרק שני יבמות

כב א מ"י פ"ט מהל'
אבות הל"ג סנה
עשן מה טע"ע א"ע
סמן מה טע"ע ב'
כג ב מ"י פ"ח מהל'
יבום הלכה א סנה
עשן נט טע"ע א"ע
סמן קטו טע"ע א'
כד ג מ"י שם הלכה ב
טע"ע א"ע שם
טע"ע ב'
כה ד מ"י פ"ט מהל'
אבות הלכה ג סנה
עשן מה טע"ע א"ע
סמן מה טע"ע ב' וסמן
קטו טע"ע א'
כו ה מ"י פ"ח מהל'
יבום הלכה א':

תוספות ישנים

סנה דמיתה דלמא יבם
בלא חלוצה. וא"כ היא
דעתיך דלמלע אל גוהין
דלמא יבם קודם חלוצה
וי"ל דלמא הלא דכל
השנים מתגיבנות שהרי זה
מייבם חלוצה על זה וזה
מייבם חלוצה על זה וא"כ
יעשו העולם ויאמרו אחר
זה מייבם זה מייבם
ועתה מתגיבנות מה לנו
לחלוצתם אבל לעיל אכן
חוקן דלמא אמת
דמתגיבנות ואמת שלימה
מתייבמת יבתי העולם
השימו לב על מה שכתבנו
עד שיהא חולץ לחמותה וכן
יהי פוגע בחמות וקוקא:

תוס' חד מקמאי

הא דתנן שנים שקדשו
שתי אחיות לזה אחד ולזה
שנים היחיד חולץ לשתיים
והשנים א' חולץ וא'
מייבם ודוקא מיהלך היחיד
והדר יבומי אחד מן
השנים א' ודרר מיהלך
היחיד דקא פגע ביבמה

(א) אולי י"ל אבל יבומי אחד
מהשנים והדר מיהלך היחיד
לא דקא טי.

קדמו וכנסו אין מוציאין בידם. אר"י דווקא משום דשמה לא
פגע בחמות וקוקא אכל אי ודאי הוה (ב) זקוק להוליא אף
על גב דגבי שומרת יבם שקידש אחיו את אחותה (לקמן דף מה.) אין
כריך לרצנן אפילו להמתין היינו משום שקדש תחלה ולא בא עליה
באסור דכבר נפטרה היבמה ויקמה
ממנו בקדושי אחותה אכל הכא דקני
לה צביאה דוקא במקום ספק הוא
דלמרינן קדמו וכנסו אין מוציאין
מידם אכל צולאי לא:

קדושינן שאין מסורים צביאה.
פירוש דע"י קדושינן
קא מפסקה צביאה אכל מייבם לאוין
ועשה חשיבי קדושינן המסורים לצביאה:
דיקא נמי דקתני אינו יודע. וא"כ
א"כ תקשה לאנני דלמרי
צ"י הא"ש מקדש (קדושין דף נה. וס')
דהוי קדושין וי"ל דאין יודע משמע
הכי ומשמע הכי:

ומאי שנא מהא דתנן. פ"י בקונט'
דפריך האה דקתני במתני'
קדמו וכנסו אין מוציאין מידם וקשה
דלפי זה ה"ל לאמרי סיפא דמתניתין
דד' אחין ועוד דנסמון מיימי סיפא
דמתני' אבריימא דשילא ואר"י דפריך
אהא דקתני במתניתין אחד חולץ וא'
מייבם וגבי ד' אחין שתייה (א) חלוצות:

נתערבו דיקא נמי דקתני ואינו יודע ולא קתני ואינו יודע ש"מ (ב) מאי קמ"ל
סיפא איצטריכא ליה מת ולו אח אחד חולץ לשתיהן היו לו שנים אחד חולץ
ואחד מייבם דווקא מיהלץ והדר יבומי אבל יבומי ברישא לא דקא פגע באחות
זקוקתו: שנים שקדשו שתי אחיות וכו': שמע מינה קדושין שאין מסורין
לביאה הוה קדושין הכא נמי כשהוכרו ולבסוף נתערבו דיקא נמי דקתני ואין
יודע ולא קתני ואין יודע ש"מ ומאי קמ"ל סיפא איצטריכא ליה מתו לזה אחד
ולזה שנים היחיד חולץ לשתיהן והשנים אחד חולץ ואחד מייבם פשיטא היינו
רישא מהו דתימא ליגזור תרי אמו חד קמ"ל ודוקא מיהלץ והדר יבומי אבל
יבומי ברישא לא דקא פגע ביבמה לשוק: לזה שנים ולזה שנים וכו':
הא תו למה לי היינו הך מהו דתימא ליגזור דלמא מייבם בלא חלוצה
קמ"ל מ"ש מהא דתנן "ארבעה אחין שנים מהן נשואין שתי אחיות ומתו
הנשואין את האחיות הרי אלו חלוצות ולא מתייבמות הכי השתא

התם

מתני' ואין יודע אי זה מן קידש. אסור בשתייהן דכל מהל
ומהל איכא למימר זו אחות אשה: חולץ לשתייהן. ללא ידע
איוו היא יבמתו. ומיהלך מהל ויבומי מהל לא דלמא חלוצה אסורה לו
מדרכנן בחייה. ויבומי ברישא נמי לא דלמא לא זו היא יבמתו וקפגע
באחות וקוקא דהויא כאשתו: היו לו

שנים אחד חולץ. תחלה לאחת והשני
אם רלה לייבם לשניה מייבם דלמא זו
יבמתו שפיר ואם אחותה היא לא
קפגע באחות וקוקא דחלוצה אפקעה
לזיקה: קדמו וכנסו. קודם שנמלכו
בבית דין: אין מוציאין מידם. דכל
חד וחד אמר אנה שפיר נסיבי. ואי
נמי הוה אפכא שהרשאון ליבום כנס
לאחות וקוקא והויא שעתא ודאי הויא
אסורה ומשגח אחיו ויבם השניה שהיא
יבמתו פקע זיקה מאדך למפרע:
שנים שקדשו צ' אחיות. והם נכריס:
זה חולץ לשתייהן וכו'. דכל חד
ומד מנייהו אסור ליבומי דלמא לא
באחות וקוקא פגע: היסוד חולץ
לשתייהן. כדפרישית לעיל שאי חולץ
לו לייבם לא קודם חלוצה משום אחות
וקוקא ולא לאחר חלוצה משום אחות
חלוצה לפיכך הואיל ואסור לייבם יתלון
תחלה לשתייהם כדי להוליא אחת שהיא
יבמתו מאיסור יבמה לשוק: והשנים
אחד חולץ. לאפקועי זיקה מאחיו אם
זו היא יבמתו ומשגחי אחותה לשני
ממנה נפסק אם יבמתו היא שפיר ואם
לאחותה היא הא פקעה זיקה היבמה
מנייה בחלוצה אחיו: אחיו של זה
מייבם חלוצה של זה. ממנה נפסק אם
זו יבמתו שפיר נסיב שהרי אחיו לא
חלץ לו אלא לאחותה שלא היתה יבמתו
ואינה כלום ואי לאו יבמתו שפיר נסיב
נכרית דאי משום אחות וקוקא
ליכא שהרי חלץ אחיו לאחותה שהיא
יבמתו ופקע זיקה ואי משום יבמה
לשוק הרי חלוצה זו מן היסוד שהוא
אח צעלה(ה): קדמו שנים. אחין של
אחד ותלמי לשתייהן משום דלמא דיעי

אי זו היא יבמתו: לא יבמתו. אהים האחרים זה את זה וזה את זה דקמא דנסיב איכא למימר זו היא אחות וקוקא אלא חלץ חולץ
תחלה לאחת ואחד מייבם לשניה ממ"נ אם יבמתו היא באחות וקוקא לא פגע שהרי חלץ אחיו ליבמתו ויבמה לשוק
נמי ליכא שהרי היא חלוצה מאחי צעלה: ואם קדמו. אלו שנים האחרונים וכנסו אחר חלוצה השנים הראשונים ולא באו לימלך לבי"ד אין
מוציאין מידם כדפרישית שאין כחן אלא ספק אסור אחות וקוקא דנשואין הראשונים דאיכא למימר קמא דנסיב יבמתו היא שפיר נסיב ובתמל
נמי שפיר נסיב נכרית ואי נמי הוה אפכא דקמא פגע באחות וקוקא כיון שבא שני יבמה פקע זיקתה מאחיו והותרה לו אשתו
ואסורה לעד עד: גב' שמע מינה קדושין שאין מסורים לצביאה. שאין סופן לצא לביד צביאה. דקס"ד דמתניתין צעלה הוכרו צענת
קדושין לא הוה ידע הי מנייהו כגון דלמרי הרי אחת מכם מקודשת לי ועשו שתייהן שלי וקבל קדושין וקדושין אלו אין סופן לצביאה דכל
חד קיימא עליה בספק אחות אשה ומדקתני נותן גט לו וגט לו מכלל דחדא מיהא מקודשת ומשום ספקא דלא ידע הי מנייהו בעי
למיכת גט לתרווייהו אלמא קדושין הן ופלוגמא דאנני ורבה היא בקדושין: שהוכרו. צענת קדושין ויודע היה את מי מקדש הלכך
מסורים לצביאה יניהו וחלו קדושין: ואינו יודע. משמע השתא אין יודע. אין יודע משמע לא נודע הדבר מעולם: ומאי קמ"ל. מתניתין
פשיטא דתרווייהו בעי גיטא דלא ידע הי מנייהו: סיפא איצטריכא ליה. דקתני אחד חולץ ואחד מייבם וקא שמעינן דוקא מיהלך חד והדר
יבומי אידך ממנה נפסק כדפרישית לעיל: אבל יבומי. חד ברישא והדר מיהלץ שני לאידך לא דקמא דייבם דלמא פגע באחות וקוקא: היינו
רישא. דהא אשמעינן ברישא היו לו שנים אחד חולץ ואחד מייבם: מהו דתימא. הכא לא לייבם כיון דחד מנייהו י"ל לו אח יחיד לגזור תרי
אחי דלא לייבם חד מנייהו אצו ההוא אח שאין לו אח שני ואחי למפגע באחות וקוקא קמ"ל: ודוקא מיהלץ. האה היחיד לשתיהן
והדר יבומי חד מהשנים אחר חלוצה אחיו לשניה: אבל יבומי ברישא. קודם חלוצה היחיד לשתיהן ואפילו חלץ אחיו של מייבם לאחותה
דליכא השתא אסור אחות וקוקא לא [מייבם] משום שמה זו היא ארוסת הנכרי וקא פגע ביבמה לשוק בלא חלוצה דהיחיד היא הנכרי
ולו היבמה וקוקא והא מילתא לא אשמעינן ברישא: אחיו של זה מייבם חלוצה של זה הא הוה למה לי. היינו הך דהא אשמעינן ברישא
השנים אחד חולץ ואחד מייבם וה"ג הכי הוה דהני תרי חד חלץ וחד מייבם והני תרי חד חלץ וחד מייבם: מהו דתימא ליגזור דלמא. אחי
ליבומי אחד משנים אלו ואחד משנים אלו בלא חלוצה וקפגע כל חד בספק יבמה לשוק ובאחות וקוקא קמ"ל. דלא גזרינן. והא מרישא
לא אשמעינן דהתם לזה אחד חולץ ולזה שנים דסוף סוף לא מייבם אלא חלץ וכוון דשוקין דחלוצה דחדא מדכרי נמי ולא מתיבמה עד שיהלץ
היחיד לשתיהן אבל הכא אכל הכא אכל דלנכסוף מתיבמתין הך דהאי צביאה והך דהאי צביאה אחי למימר מה לנו ולחלוצה: מאי שנא מהא וכו'
ולא מתייבמות. וקתני סיפא אם קדמו וכנסו ויזילי והכא קתני אין מוציאין מידן: חלוצה ולא מתייבמות. ולא אמרינן יתלון חד מנייהו
ודחי לזיקה דידה מאחיו והאי מייבם חד כי מתני' דקתני מתייבמות שתייהן כל אחת לאחר חלוצה אחותה דקאמרי אחיו של זה מייבם
חלוצה של זה ליבמה כולן חלוצות כי התם אמאי מהדרינן לייבם: הכי השתא. התם זקוקות שתייהן לכן אי למ"ד בפסקי ד' אחין) טעמא דלון
מתייבמת אפילו אחת מהן משום דיש זיקה דמרישא מיתסרל משום דקפגע באחות וקוקא וכי חלץ (מייבם) חד לחלדא ופקע זיקה לא
משתריא אחותה לאידך דכל יבמה שגאסרה שעה אחת על יבמה אפילו לאחר נפילה הרי היא כאשת אח שיש לה בניס ואסורה לעולם:
ואי

(א) וקדושין (לא: ב) ס.ס.
(א) ס.ס. (ד) לעיל י"ט. לקמן
כ. כ. ע"ד פ"ה מ"ה.
(ב) פ"ה: מאחי צעלה.
(ג) וקדושין (א: ב) ודל"ל
ממ"ל.

הגהות הב"ח

(א) גב' ש"מ ודאי קמ"ל.
(ב) ח"כ ד"ה קדמו וכו'.
אי דלמי הוה תרי זקוק:
(ג) ד"ה ומאי שנא וכו'.
שתייהן חלוצה. ל"ב ס"א
ומריה הך פירבא ליחא
ל"ב ויתנן דבאר אחיות
איני יודע מי שאנן.

מוסף רש"י

קדמו וכנסו אין
מוציאין מידם. אפילו לא
כנס הראשון את יבמתו
ופגע באחות וקוקא.
מאחר שנסבה השני פקע
זיקה והותרה לחלוצה
לקדשה. לאחות וקוקא
דכנסו היא ולא קמ"ל ליה
להוליא (הדדדדד) וא'
היחיד חולץ לשתיהן.
אם יבמה אחיו שפיר מייבם
לעולם פגע באחות וקוקא
(שם וכו') קדושין שאין
מסורין לביאה. קודם
אחת מאחי אחיות ולא
פירש אחיות מןן. דאין
יכול לשא אחת מןן דשמה
זו היא אחות אשתו: שם
וא' דאיתו יודע משמע
לעולם (שם וכו') דוקא
מיהלץ והדר יבומי.
מיהלץ חד מנייהו לחלד
ברישא והדר מייבם שני
לשניה. מהה נפסק אם זו
אחותה אחיו שפיר מייבם
יאם לאו נכרית בעלמא היא
לידא אחות יבמתו וקוקא
לי דמיהו דמילא לחיות
אשתו. שהרי נפטרה זיקת
אחותה היבמה בחלוצה
אחיו ולא גזרו על אחות
חלוצה משחלצה אלא על
החלץ וקוקא וכל זמן שלא
חלץ אחד מן האחין אסורה
אחותה על כיון דמרישאה
משום דמילא לחיות אשתו
(שם). ודוקא מיהלץ
והדר יבומי. היחיד חולץ
לשתיהן חלוצה והדר יבומי
אחת מהשנים אחר חלוצה
אחיו. אבל יבומי אחת מן
השנים חלוצה אפילו לאחר
חלוצה אחיו שאין כחן אחות
וקוקא לא לשמתי, דכיון
דלא חלץ היחיד לשתיהן
איכא למיכת שו
שמתגיבמת שמה זו היא
יבמתו של יחיד. מלא
ממנה נשאר יבמה לשוק.
לגזור למי שאין ליבמה
יעשא אחת חלוצה חלוצה
וימסו הקדמת חלוצה אחד
מן השנים ליבום של שני לא
איצטרך למתיבא, דהא
דפיעת אחת וקוקא
מרישא אשמעינן (שם וכו')
ארבעה אחין כו' ובמה
הנשואין את האחיות.
וגפ"י שתייהן יחד לפני
האחין. הרי אלו חלוצות
ולא מתייבמות. משום
דמתייבמו וקוקא ליה להאי
יתרווייהו וקוקא ליה להאי
ואי נסיב חד קא פגע
באחות וקוקא (וע"ד י"ח)
דהויא כאשתו וקמ"ל (ב)